U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Filipa Dienstbiera v právní věci žalobce: **V. U.**, zastoupen Mgr. Gabrielou Kopuletou, advokátkou se sídlem Havlíčkova 1043/11, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 1. 2017, č. j. OAM-573/ZA-ZA11-ZA16-2016, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 14. 5. 2018, č. j. 29 Az 8/2017 – 38,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a řízení před krajským soudem

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 5. 1. 2017, neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12 až § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“). V žádosti o mezinárodní ochranu a v rámci pohovoru žalobce uváděl, že o mezinárodní ochranu žádá z důvodu tlaku proukrajinských politických sil v zemi původu, v okrese, kde žil, byly stálé provokace. Nechce válčit proti svým kamarádům, více jak půl rodiny má v Ruské federaci. Patří do aktivních záloh, má hodnost praporčíka, několikrát ho povolávali do armády, měl se dostavit na velitelství. Nechce být zabit kvůli současné politické reprezentaci na Ukrajině, nesouhlasí s ní. Před odchodem do ČR zažil na Ukrajině potyčky s radikály, v době Oranžové revoluce byly časté, jednou ho 4 mladíci fyzicky napadli, hodili mu také cihlu na auto. Na policii se neobrátil, protože se domníval, že je zkorumpovaná. Byl členem Strany regionů, která mnohé lidi zklamala.

[2] Žalobce napadl rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany žalobou, kterou Krajský soud v Hradci Králové zamítl, neboť se ztotožnil s hodnocením rozhodných skutečností žalovaným. Proti tomuto rozsudku podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[3] Stěžovatel nesouhlasí s hodnocením žalovaného a soudu, že důvodem pro podání azylové žádosti byla jen snaha o legalizaci pobytu na území, a že mu v případě návratu žádné reálné nebezpečí nehrozí. Krajský soud dle stěžovatele nesprávně posoudil právní otázku, zda mu hrozí nebezpečí vážné újmy pro nenastoupení povinné vojenské služby v souvislosti s jeho ruskou národností a zda tvoří sociální skupinu ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu.

[4] Krajský soud, stejně jako stěžovatel posuzoval ruskou národnost stěžovatele pouze v kontextu obecného postavení ruské národnostní skupiny obyvatel na Ukrajině, nikoliv v kontextu povinné vojenské služby. Stěžovatel poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2008, č. j. 5 Azs 18/2008, kde soud vyslovil, že: „*trestní stíhání pro nenastoupení vojenské služby může v určitých případech založit relevantní pronásledování*“, a to například tehdy, pokud je trestní sankce důsledkem toho, že se branec odmítne zúčastnit bojových operací odporujících mezinárodnímu právu, nebo že mu hrozí trest, jehož intenzita či způsob výkonu zakládá porušení lidských práv. To potvrzuje i rozsudek SDEU ve věci C-472/13 ze dne 26. 2. 2015. Žalovaný se nezabýval tím, zda se v případě stěžovatele nemůže jednat o případ uvedený v daném rozsudku, jeho rozhodnutí je tedy nedostatečné a krajský soud úvahy žalovaného pouze přebral.

[5] Stěžovatel odkazuje na zprávy, které uvádí, že povolávací rozkazy lze doručovat i poštou a že nenastoupení vojenské služby na Ukrajině je považováno za trestný čin, přičemž možnost jejího splnění alternativním způsobem v tomto případě neexistuje. Podmínky v Ukrajinských věznicích jsou neuspokojivé. Bylo proto nutné zabývat se též bezprostředním důsledkem žalobcova nenastoupení do armády.

[6] Stěžovatel namítá nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku, neboť krajský soud se v podstatě pouze ztotožnil s hodnocením žalovaného a nereagoval na žalobní námitky. Náležitě neodůvodnil ani závěr, že stěžovateli nehrozí dostatečně intenzivní vážná újma naplňující znaky pronásledování.

[7] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že není pochyb o tom, že se ze strany stěžovatele jedná o účelovou snahu o legalizaci pobytu. Ukrajinu opustil stěžovatel již v roce 2005 kvůli špatné ekonomické situaci a žádost o mezinárodní ochranu podal až v červnu roku 2016, je tedy zřejmé, že svoje problémy na Ukrajině neuvažovatel stěžovatel za projev pronásledování. Stěžovatel v zemi původu nikdy nebyl pronásledován pro svou ruskou národnost přímo veřejnou mocí, ke konfliktům došlo se soukromými osobami a stěžovatel se ani neobrátil na státní orgány s žádostí o pomoc. Stěžovatel dosud nepřevzal povolávací rozkaz, není proto trestně postižitelný. Stěžovatel neuváděl žádné relevantní důvody, pro které by mu měla být udělena některá z forem mezinárodní ochrany.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[8] Kasační stížnost je přípustná. Jelikož se jedná o věc mezinárodní ochrany, zabýval se Nejvyšší správní soud nejprve v souladu s § 104a s. ř. s. otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, odmítne ji jako nepřijatelnou.

[9] Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž interpretoval neurčitý právní pojem *„přesah vlastních zájmů stěžovatele*". O přijatelnou kasační stížnost se dle výše citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikatorní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele.

[10] Nejvyšší správní soud se zabýval důvody přijatelnosti kasační stížnosti a dospěl k závěru, že kasační stížnost je nepřijatelná.

[11] Stěžovatel považoval rozsudek krajského soudu za nepřezkoumatelný, neboť se dle jeho názoru pouze ztotožnil s hodnocením žalovaného a nereagoval na žalobní námitky. Stěžovatel je přesvědčen, že je povinností soudu vypořádat se se všemi žalobními námitkami.

[12] K této námitce Nejvyšší správní soud uvádí, že krajský soud se námitkami stěžovatele zabýval, převzal ovšem názory žalovaného, které ve světle jeho přezkumné činnosti obstály. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005 – 130, č. 1350/2007 Sb. NSS, vyplývá, že není chybou, pokud se krajský soud ztotožní se závěry napadeného rozhodnutí, jež je důkladné a z něhož je zřejmé, proč žalovaný nepovažoval argumentaci účastníka řízení za důvodnou.

[13] Rozhodnutí žalovaného vychází z relevantních podkladů a neobsahuje ani jiné vady, k nimž je soud povinen přihlížet z úřední povinnosti. Stejně tak rozsudek krajského soudu odpovídá požadavkům judikatury Nejvyššího správního soudu na jeho přezkoumatelnost (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 – 75 či rozsudek ze dne 13. 6. 2007, č. j. 5 Afs 115/2006 – 91). Žalovaný vzal do úvahy zejména vyjádření samotného stěžovatele a ta posoudil v souvislostech vyplývajících ze zpráv o zemi původu stěžovatele, jež byly dostatečně aktuální a věnovaly se potřebným otázkám. Tyto podklady jsou také součástí správního spisu. Krajský soud poté provedl přezkum napadeného rozhodnutí tak, jak mu ukládá zákon. Nejvyšší správní soud neshledal v napadeném rozsudku, že by krajský soud pochybil při výkladu hmotného a procesního práva či jiným způsobem, kterým by dosahoval výrazné intenzity ve smyslu usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39.

[14] Stěžovatel namítal, že žalovaný měl posoudit jeho ruskou národnost v kontextu nastoupení vojenské služby a uvážit, zda se u něj může jednat o sociální skupinu dle § 12 písm. b) zákona o azylu.

[15] Nejvyšší správní soud k této námitce předně uvádí, že tvrzení stěžovatele jsou v řízení o udělení mezinárodní ochrany primárním zdrojem informací a vymezují povinnost správního orgánu se s nimi vypořádat. Pokud tedy stěžovatel neuváděl, že nastoupením do armády by mu měla hrozit vážná újma z důvodu jeho ruské národnosti a ani z podkladů, které si žalovaný opatřil, nic takového neplyne, nelze žalovanému vytýkat, že se touto možností nezabýval. Není povinností správního orgánu za stěžovatele „domýšlet" azylově relevantní důvody (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 24/2003 - 42, či usnesení ze dne 25. 1. 2011, č. j. 5 Azs 6/2010 – 107). Žalovaný pak zcela v intencích judikatury Nejvyššího správního soudu shledal snahu vyhnout se nástupu do armády jako azylově nerelevantní skutečnost (srov. rozsudek ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 4/2004 – 49, či rozsudek ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012 – 44).

[16] Stěžovatel namítal, že dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2008, č. j. 5 Azs 18/2008 - 83, platí, že „*trestní stíhání pro nenastoupení vojenské služby může v určitých případech založit relevantní pronásledování*". K této námitce Nejvyšší správní soud poznamenává, že v uvedeném rozsudku se jednalo o specifickou situaci v Alžírsku. Jak je dále rozvedeno, situace na Ukrajině takové podmínky nenaplňuje.

[17] Stěžovatel nesouhlasil s tvrzením žalovaného, že povolávací rozkazy lze doručovat pouze do vlastních rukou. Odkazoval na zprávy, že k doručování dochází i poštou, u pohovoru vypověděl, že má zprávy o tom, že povolávací rozkaz mu byl domů doručen. Nenastoupení vojenské služby je na Ukrajině považováno za trestný čin, přičemž možnost jejího splnění alternativním způsobem v tomto případě neexistuje. Žalovaný se proto měl zabývat též bezprostředním důsledkem žalobcova nenastoupení do armády, kterým je hrozící trest vězení za vyhýbání se vojenské službě.

[18] K výše uvedeným otázkám také existuje konstantní judikatura zdejšího soudu, například usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 8. 2016, č. j. 2 Azs 135/2016 - 34,: „*Je třeba upozornit na informaci Ministerstva zahraničních věcí ze dne 9. 10. 2015, č. j. 115045/2015-LPTP, ve které se uvádí, že „[p]odmínky výkonu základní vojenské služby jsou na Ukrajině standardní. Vojáci základní vojenské služby nejsou povoláváni do zóny ATO (tj. antiteroristické operace), mohou se ale rozhodnout dobrovolně. (...) Vyhýbání se převzetí povolávacího rozkazu není kvalifikováno jako trestný čin. (...) Institut alternativní služby byl v minulém roce znovu zaveden. Vojáci základní vojenské služby mohou odmítnout sloužit například z náboženských důvodů a nastoupit na alternativní službu, klasicky je služba vykonávána v nemocnicích. Na základě rozhodnutí prezidenta Ukrajiny nesmí voják základní služby sloužit v zóně ATO, pokud se k tomu dobrovolně nerozhodne.*" Citovaná zpráva byla podkladem pro vydání rozhodnutí a je založena ve správním spise. Z úřední činnosti je Nejvyššímu správnímu soudu známo, že tyto informace jsou potvrzovány i aktualizovanou informací Ministerstva vnitra z 24. 11. 2016, která navíc uvádí, že na základě výnosů prezidenta republiky proběhla demobilizace a že na východoukrajinské frontě již nejsou žádní mobilizovaní vojáci, pouze dobrovolníci a profesionální příslušníci armády.

Žalovaný posoudil otázku možného nástupu stěžovatele do armády komplexně a v intencích ustálené judikatury.

[19] Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu tedy poskytuje dostatečnou odpověď na tvrzení stěžovatele uvedené v kasační stížnosti a Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[20] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů kasační stížnost stěžovatele odmítl jako nepřijatelnou podle § 104a odst. 1 s. ř. s.

[21] Výrok o náhradě nákladů řízení se při odmítnutí kasační stížnosti opírá o § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s, podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. října 2018

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu